

4. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України. Затверджено наказом Міністерства економіки України від 02.03.2007 за № 60 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=97980&cat_id=3873

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

*Махнарилов Ю.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Бевзюк Т.П., студент кафедри фінансів, КНУТД, м. Київ, Україна*

Енергетичні ресурси виступають визначальним чинником системи господарювання будь-якого суб'єкта економіки. Для них притаманна фізична обмеженість, яка передбачає поступове скорочення їхніх запасів і, відповідно, здорожчання на світових ринках. Раціоналізація використання енергоресурсів вимагає постійної систематичної роботи, направленої на оптимізацію кожного господарського процесу. Успішне виконання такого завдання можливе в разі створення системи заходів, інструментів, методів та правил, іншими словами, своєрідного механізму, дія якого на практиці матиме вигляд набору управлінських рішень, направлених на розв'язання енергетичного питання.

Проблема раціонального використання енергетичних ресурсів набуває все більш актуальності серед підприємств аграрного напрямку діяльності, оскільки використання ними енергоресурсів з кожним днем зростає. Насамперед, впливає збільшення обсягів споживання таких енергетичних ресурсів, як вугілля, паливо та природний газ.

За останні роки вартість сировини та ресурсів, які використовуються у виробничому процесі на сільськогосподарських підприємствах, стрімко підвищується. Існує багато різних економічних та політичних чинників цього явища. Перш за все, зростання вартості ресурсів пов'язано з середньостроковими очікуваннями виробників ресурсів стосовно збільшення їх дефіциту. Це стає особливо помітно при аналізі зростання вартості енергетичних ресурсів. Зростання негативно відбивається на темпах росту розмірів аграрного сектору, і виявляється у зменшенні кількості сільгоспідприємств.

Одними з основних споживачів енергетичних ресурсів є сільськогосподарські підприємства. Загальне споживання електроенергії підприємствами сільськогосподарського напрямку за 2011-2013 роки зросло на 145,3 млн. кВт-год, спостерігалось прискорення темпів зростання споживання – на 3,4 процентних пункти. Протягом останніх років спостерігається постійне зростання споживання невідновних ресурсів.

Споживання природного газу, дизельного палива та мастила протягом 2011–2013 років зростало. Збільшення споживання бензину збільшилося у 2012 році до 71

тис. т., і а у 2013 році це споживання зменшилося до 67 тис. т. Також, зменшилося споживання кам'яного вугілля у 2013 році і становить 6201,7 тис. т. (див. табл.):

Таблиця

Споживання основних енергетичних ресурсів сільськогосподарськими підприємствами

Вид енергетичного ресурсу	Роки		
	2011	2012	2013
Природний газ, м3	6290,3	6310,1	6399,9
Бензин, тис. т.	69,0	71,0	67,0
Дизельне паливо, тис. т.	288,6	290,3	294,8
Масла та мастила, тис. т.	310,7	318,3	360,6
Вугілля кам'яне, тис. т.	6344,2	6360,3	6201,7

Зростання споживання енергетичних ресурсів спричинене збільшенням обсягів продукції, що виготовляється сільськогосподарськими підприємствами.

З метою економії паливо-мастильні матеріали у сільгоспвиробництві можна запропонувати такі заходи:

1. Впровадження на нафтопереробних підприємствах України нових технологій, що здешевлюють переробку палива;
2. Впровадження нових конструктивних рішень при проектуванні сільськогосподарської техніки та енергетичного обладнання, які передбачають зниження питомих метало- та енергомісткості;
3. Поліпшення структури машинотракторного парку, максимального підвищення частки дизельного транспорту;
4. Повного задоволення потреб сільського господарства типовими нафтосховищами, пересувними заправ очними станціями;
5. Впровадження індустріальних технологій виробництва, безвідходних технологій і переробки сільськогосподарської продукції;
6. Використання у сільському господарстві побічних енергетичних ресурсів;
7. Використання нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії;
8. Закупівля обробної, збиральної техніки і транспорту, які оснащені економними двигунами.

Створення оптимальної стратегії забезпечення енергетичними ресурсами сільгосппідприємств є необхідним кроком для подальшого розвитку аграрного сектору.

Отримання подальшої вигоди в результаті реалізації довгострокового плану дій щодо оптимізації та раціонального використання невідновних енергоносіїв, заміна їх альтернативними джерелами енергії, - один з можливих шляхів до підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств.

Таким чином, недивлячись на те, що протягом останніх років багато зусиль направлено на зниження енергоємності підприємств, аналіз сільгосппідприємств

показує, що споживання цього виду ресурсів неухильно зростає, навіть, при зменшенні загальної кількості аграрних підприємств.

Отже, необхідно розробляти комплексний економічний механізм, який би дозволив поступово зменшувати обсяг споживання енергоресурсів шляхом впровадження або технологій енергозбереження, або пошуком альтернативного, більш дешевого палива.

Список літератури:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
2. Маренич Т.Г. Трансформаційна динаміка та механізми економічного регулювання агроформувань (питання теорії, методології, практики): монографія / Т.Г. Маренич. – К. ННЦ ІАЕ, 2005. – 454 с.
3. Терновых К., Нечаев Н. Государство в системе современных аграрных отношений / К. Терновых, Н. Нечаев // Международный сельскохозяйственный журнал. – 2006. – № 2. – С. 18-21.

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ НІС В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОГО НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

*Медведкін Т.С., д.е.н., с.н.с. відділу проблем регуляторної політики і розвитку підприємництва ІЕП НАН України,
доцент, професор кафедри міжнародної економіки, ДонНУ, м. Донецьк, Україна*

На сьогодні ключовим фактором економічного зростання та підвищення рівня життя населення країни виступає не її забезпеченість природними ресурсами, а наявність конкурентоспроможних наукомістких секторів промисловості, що знижує потенційний ризик виникнення зовнішньополітичної залежності держави по мірі вичерпання її ресурсів.

Сутністю парадигми інноваційного розвитку є досягнення економічного розвитку шляхом широкомасштабного введення у господарський обіг продуктів інтелектуальної праці як знань, технологій, науково-технічних розробок тощо для їх комерціалізації та досягнення соціально-економічного ефекту. Парадигма інноваційного розвитку концептуально обґрунтовує шлях досягнення стійкого економічного зростання та сталого розвитку країни через інноваційний розвиток національної економіки.

Досвід розвинених країн світу засвідчує, що прискорення соціально-економічного розвитку ефективніше всього відбувається в результаті реалізації інноваційної моделі. Тому створення національної інноваційної системи розглядається як стратегічне завдання для країн, які розвиваються.